

Kalejdoskop wydarzeń przygotowywany jest we współpracy z Zespołem Prasowym, Biurem Nauki, Biurem Projektów Naukowych i Biurem Projektów Rozwojowych UG

UG GRA DLA WOŚP

Rano kawa z psychologiem, po południu obiad z rektorem UG, a wieczorem – koncert „Adele Songbook” w wykonaniu Studia Wokalnego UG. Oto propozycje społeczności akademickiej naszej uczelni na wsparcie 31. finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, które wylicytować można na Allegro:

1. UG-otuj obiad z Rektorem prof. dr. hab. Piotrem Stepnowskim!
2. Książka popularnonaukowa z autografem noblisty (+ bonus) wystawiona przez prof. dr. hab. Wiesława Laskowskiego
3. Obraz *Poranek* prof. Anety Oniszczyk-Jastrzębek
4. Kolacja z dziekanem Wydziału Nauk Społecznych, dr. hab. Michałem Harciarkiem, prof. UG
5. Karmienie fok w Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego w Helu
6. „Biotechnologiczna moc bursztynu” – warsztaty poświęcone biotechnologicznym właściwościom bursztynu
7. Dzień w bursztynowym laboratorium UG

8. Zwiedzanie statku naukowo-badawczego Uniwersytetu Gdańskiego r/v „Oceanograf” w porcie
9. Wybierz się w rejs statkiem naukowo-badawczym Uniwersytetu Gdańskiego r/v „Oceanograf”!
10. Lekcja dyrygowania z prof. dr. hab. Marcinem Tomczakiem
11. Personalizowane STO LAT zaśpiewane specjalnie dla Ciebie przez Chór UG
12. Dwa bilety na koncert „Adele Songbook + Marta Burdynowicz” 17 lutego 2023 r. w Kaszubskiej Filharmonii w Wejherowie!
13. Konsultacje wokalne z prowadzącym Zespół Wokalny UG
14. Zostań gościem Radia MORSE!
15. Prywatny pokaz filmowy w DKF „Miłość Blondynki”
16. HolisticHORSE – Stań się częścią stada koni na dwie godziny!
17. Kawa (i wystawa!) z psychologiem. Pogadajmy przy kawie!
18. Trening z sekcją wspinaczki sportowej AZS UG
19. Zadbaj o swój kręgosłup z trenerem sekcji sportowej Uniwersytetu Gdańskiego!

20. Sesja zdjęciowa w strojach Zespołu Pieśni i Tańca „Jantar”
21. Książka prof. dr. hab. Stefana Chwina: *Wolność pisana po Jalcie*
22. Książka dr. hab. Tatiany Krynickiej, prof. UG: *Święty Mikołaj z Myr Licyjskich w świetle greckich i łacińskich źródeł starożytnych i średniowiecznych*
23. Srebrny medal Akademickich Mistrzostw Polski 2021 zdobyty przez AZS Uniwersytet Gdański w klasyfikacji uniwersytetów
24. Srebrny medal zdobyty przez koszykarki AZS Uniwersytet Gdański w rozgrywkach I ligi koszykówki kobiet w sezonie 2021–2022
25. Piłka z autografami zawodniczek pierwszoligowego zespołu AZS Uniwersytet Gdański
26. Wylicytuj worek gadżetów UG!

Więcej informacji: <https://ug.edu.pl/news/pl/4648/ug-gra-dla-wosp-licytacje-na-31-final-wielkiej-orkiestry-swiatecznej-pomocy>

oprac. MJ/ZP
Agnieszka Beck/Zespół Promocji

OBRAZY PROF. ANETY ONISZCZYK-JASTRZĄBEK NA LICYTACJI CHARYTATYWNEJ

Obrazy **dr hab. inż. Anety Oniszczyk-Jastrzębek, prof. UG**, zastępcy kanclerza ds. informatyzacji, komunikacji i promocji UG, przedstawiające Bałtyk nocą i za dnia, zostały wystawione na aukcję charytatywną Lions Club Gdynia. 6 stycznia prof. Oniszczyk-Jastrzębek zaprezentowała je podczas dobrotocznego Koncertu Sylwestrowego na Bis w Teatrze Muzycznym im. Danuty Baduszkowej w Gdyni. Z inicjatywą wystawienia obrazów na aukcji wy-

szedł zastępca kanclerza ds. infrastruktury i administracji UG, **Leszek Fiertek**, członek Lions Club Gdynia. Głównym celem, dla którego zorganizowano koncert i licytację, jest zakup karetki dla Domu Hospicyjnego dla Dzieci im. Św. Wawrzyńca „Bursztynowa Przystań” w Gdyni. Filantropijna organizacja planuje także wykorzystać zebrane darowizny na kontynuację dotychczasowych projektów pomocowych i międzynarodowych projektów dobroczyn-

nych. W licytacji mogą wziąć udział tylko członkowie Lions Club.

Przypomnijmy: obecnie w Bibliotece Głównej UG można zobaczyć wystawę „SEA EU by the Sea”, na której wystawiono obrazy autorstwa prof. Oniszczyk-Jastrzębek, a o twórczości profesor można dowiedzieć się z wywiadu z nią, zamieszczonego w „Gazecie Uniwersyteckiej” (2022, nr 10).

oprac. MJ/ZP

ZBIÓRKA NA RZECZ HOSPICIUM W BIBLIOTECE UG

Okres świąteczny sprzyja różnego rodzaju akcjom charytatywnym. Wtedy częściej myślimy o potrzebujących, o tych którzy znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej, zdrowotnej, osobistej, czy wręcz wymagają stałej opieki i obecności drugiego człowieka. Nic więc

dziwnego, że Biblioteka UG, która od lat wspiera Hospicjum dla Dzieci i Dorosłych im. ks. E. Dutkiewicza w Gdańsku, zorganizowała kolejną zbiórkę najpotrzebniejszych w hospicjum rzeczy, takich jak: słodkości, mydło do rąk w płynie, kapsułki do prania,

reżownicy papierowe, środki do mycia podłóg, majtki chłonne. Przez cały grudzień dary można było zostawić w specjalnych miejscach na terenie Biblioteki Głównej UG.

oprac. na podstawie materiałów BUG

NAUKOWCY Z UG ODKRYLI DWA NOWE PASOŻYTY U KOTA DOMOWEGO

Wydaje się, że pasożyty zwierząt domowych, zwłaszcza tych blisko związanych z człowiekiem (psa i kota), są bardzo dobrze poznane i trudno tu odkryć cokolwiek nowego. Tymczasem ostatnio zespół z Katedry Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, w składzie: **dr hab. Joanna N. Izdebska, prof. UG, dr hab. Leszek Rolbiecki, prof. UG, dr Sławomira Fryderyk**, odkrył i opisał dwa nowe gatunki swoistych pasożytów kota domowego (*Felis catus*), należące do roztoczy z rodziny nużeńcowatych Demodecidae.

Od XIX wieku znany był jeden gatunek pasożytów z rodziny nużeńcowatych występujący u kota – *Demodex cati*, powodujący groźną chorobę pasożytniczą skóry kotów, nużycę kocią. Pod koniec XX wieku w badaniach weterynaryjnych tej choroby zaczęto zwracać uwagę na fakt, że występują jeszcze inne formy morfologiczne nużeńców, krótsze, bardziej owalne, które mogą należeć do innego gatunku lub może nawet dwóch gatunków. I tak kolejny nowy gatunek został opisany w 1999 roku przez amerykańskich badaczy. Był to *Demodex gatoi*, maleńki (poniżej 100 µm długości) nużeniec żyjący w naskórku. Obecne badania nużeńcowatych kota przyniosły odkrycie gatunku żyjącego m.in. w skórze nóg, o długości po-

średniej między dwoma znanymi dotąd roztocznymi z tej grupy. Nazwano go *Demodex obliquus*, czyli „pośredni” (ok. 180 µm długości).

Badania przyniosły jeszcze odkrycie kolejnego gatunku, znacznie większego od pozostałych, żyjącego w słabo owłosionej skórze głowy (np. wargi, broda, nos). Gdańscy badacze nazwali go *Demodex murilegi* (ok. 290 µm), nawiązując do jednej z łacińskich nazw kota – *murilegus* (w dosłownym tłumaczeniu: myszołapacz).

Jest to ważne odkrycie o dużym znaczeniu praktycznym, ponieważ różne gatunki nużeńcowatych mogą powodować odmienne objawy chorobowe, ponadto mogą współwystępować u tego samego kota, co w przypadku rozwoju nużycy może wiązać się z bardziej skomplikowanym przebiegiem choroby. Co więcej, odkrycie stanowi wyjątkowe osiągnięcie w skali światowej, ponieważ swoiste pasożyty kota, podobnie jak ich żywiciel, są kosmopolityczne i prawdopodobnie występują powszechnie.

Roztocze z rodziny nużeńcowatych stanowią swoistą parazytofaunę ssaków i są przyczyną chorób zwierząt domowych oraz człowieka. Często jednak choroby te występują bezobjawowo, a pasożyty skórne lub tkankowe ze względu na mikroskopijne rozmiary i ukryty tryb życia są trudno

wykrywalne. Warto dodać, że badacze z zespołu Pracowni Parazytologii i Zoologii Ogólnej Katedry Zoologii Bezkręgowców i Parazytologii, pracujący pod kierunkiem dr hab. Joanny N. Izdebskiej, prof. UG oraz dr. hab. Leszka Rolbieckiego, prof. UG, odkryli i opisać już ponad dwadzieścia gatunków roztoczy z tej grupy, w tym swoiste pasożyty ssaków domowych czy synantropijnych, ale też rzadkich i chronionych, w tym z kopytnych – żubra, z drapieżnych – psa domowego, wydry europejskiej, tchórza zwyczajnego, z ryjówkokształtnych – zębiełka karliczka, z nietoperzy – gacka brunatnego, borowca wielkiego, z gryzoni – bobra europejskiego, myszy domowej, szczura wędrownego, bandikota indyjskiego oraz myszarek – leśnej, polnej i zaroślowej, a także nornika zwyczajnego. Stanowi to ponad 20% wszystkich znanych taksonów z tej grupy, badanej na świecie od 180 lat.

Wyniki najnowszych badań opublikowano w renomowanym czasopiśmie „Medical and Veterinary Entomology”, wydawanym przez brytyjskie Royal Entomological Society. Publikacja dostępna jest pod linkiem: <https://resjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/mve.12628>

oprac. EMW
Zespół Prasowy UG

OSTATECZNE WYNIKI EWALUACJI: KATEGORIE W GÓRĘ!

Aż 8 kategorii A i 13 kategorii B+ – tak znakomitym wynikiem zakończył się dla UG proces odwoławczy dotyczący ewaluacji.

Proces ewaluacji obejmował lata 2017–2021 (rok został dodany ze względu na pandemię, która wpłynęła znacząco na działania uczelni wyższych). Zgodnie z Ustawą 2.0 kategoria przyznana danej dyscyplinie naukowej nie tylko determinuje przyznanie jednostkom dofinansowania, ale też ma wpływ m.in. na możliwość nadawania stopni, charakter uczelni, możliwość prowadzenia szkół doktorskich, samodzielność przy tworzeniu kierunków studiów. Aby utrzymać te uprawnienia, dyscypliny muszą mieć kategorię co najmniej B+.

Według wyników ewaluacji podanych w sierpniu 2022 roku przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, UG przyznano 5 kategorii A, 11 kategorii B+ i aż 5 kategorii B.

– Te wyniki były dalece niesatysfakcjonujące. Zarówno władze

rektorskie, jak i dziekańskie oraz osoby bezpośrednio zaangażowane w przygotowanie wniosków wiedziały, że możemy odwoływać się i walczyć o wyższe kategorie – mówi prorektor ds. badań naukowych, **prof. dr hab. Wiesław Laskowski**. – Każda z dyscyplin uprawianych w Uniwersytecie Gdańskim ma jakiś unikatowy wątek badawczy rozpoznawalny międzynarodowo. Tego nie uważały algorytmy ewaluacyjne i właśnie to staraliśmy się podkreślić w procesie odwoławczym.

Bardzo staranne przygotowanie procesu odwoławczego, z udziałem członków komisji poszczególnych dyscyplin, zaowocowało znakomitymi wynikami. Decyzją Ministerstwa Edukacji i Nauki aż 3 dyscyplinom podniesiono kategorię z B+ na A – tj. naukom chemicznym, historii, filozofii, a wszystkim pięciu mającym kategorię B przyznano kategorię B+: archeologii, informatyce, naukom o Ziemi i środowisku, na-

ukom o zarządzaniu i jakości oraz naukom o polityce i administracji.

– To ogromny sukces. Utrzymaliśmy zatem pełnię uprawnień akademickich we wszystkich dyscyplinach naukowych uprawianych w UG – podkreśla rektor UG, **prof. dr hab. Piotr Stepnowski**. – Z wielką satysfakcją musimy powiedzieć, że w ostatnim okresie ewaluacyjnym społeczność akademicka uniwersytetu wykazała się niezwykłym zaangażowaniem i ogromną pracowitością, czego dowodem są ostatecznie uzyskane kategorie naukowe.

Po ogłoszeniu wyników latem ubiegłego roku rektor, w uzgodnieniu z dziekanami poszczególnych wydziałów, wprowadził plany naprawcze, które są już wdrażane. Weszliśmy już bowiem w kolejny proces ewaluacji, który potrwa do końca 2025 roku.

Magdalena Nieczuja-Goniszewska
rzeczniczka prasowa UG

UNIWERSYTECKIE LABORATORIUM USŁUG BADAWCZYCH DLA KOMERCJALIZACJI BADAŃ LABORATORYJNYCH

Na UG powstało Uniwersyteckie Laboratorium Usług Badawczych. Jego zadaniem będzie koordynowanie działań związanych ze świadczeniem odpłatnych usług w laboratoriach uczelni. Powołanie ULUB zaopiniował pozytywnie Senat UG na posiedzeniu, które odbyło się 8 grudnia 2022 roku. Nowoczesna infrastruktura budynków eksperymentalnych została w pełni sfinansowana ze środków unijnych, co oznacza, że po zliberalizowaniu ograniczeń można w niej prowadzić działalność komercyjną na powierzchni nieprzekraczającej 20% całego budynku. Wymaga to

zatem wdrożenia odpowiednich procedur ewidencjonowania i rozliczania tak wykorzystywanej powierzchni budynków.

Przygotowanie koncepcji, nadzór i koordynowanie prac w ULUB rektor UG, **prof. dr hab. Piotr Stepnowski**, powierzył **prof. dr hab. Mariuszowi Makowskiemu** z Wydziału Chemii.

– Profesor Makowski jest doświadczonym naukowcem, na co dzień wykorzystuje w swojej pracy infrastrukturę pomiarową nie tylko na swoim wydziale. Był także prodziekanem, a później dziekanem, zatem zna dobrze

uczelnię także od strony administracyjnej. Jestem pewien, że doskonale będzie umiał znaleźć złoty środek pozwalający realizować założenia działania ULUB – mówi prof. Piotr Stepnowski.

Z działań ULUB wyłączony jest statek r/v „Oceanograf”, ponieważ komercyjne udostępnianie tej jednostki badawczej podlega Biuru Armatora, a nad realizacją zadań badawczych czuwają naukowcy z Wydziału Oceanografii i Geografii.

Magdalena Nieczuja-Goniszewska
rzeczniczka prasowa UG

ARTYKUŁ NAUKOWCÓW Z MWB W PRESTIŻOWYM CZASOPIŚMIE JACS

Artykuł pt. *Human EXOG Possesses Strong AP Hydrolysis Activity: Implication on Mitochondrial DNA Base Excision Repair*, autorstwa naukowców z Zakładu Biologii Strukturalnej Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG i GUMed: **dr. hab. Michała R. Szymańskiego**, **prof. UG** i **dr Anny Karłowicz** został opublikowany w prestiżowym czasopiśmie naukowym „Journal of the American Chemical Society”.

Mitochondria są niezbędne do życia komórki eukariotycznej ze względu na ich kluczową rolę w zasadniczych szlakach metabolicznych. Bliskość łańcucha oddechowego, który jest źródłem reaktywnych form tlenu (ROS) w mitochondriach, sprawia, że DNA mitochondrialny (mtDNA) jest znacznie bardziej narażony na stres oksydacyjny niż DNA jądrowy. Odkrycie, że nienaprawione uszkodzenia prowadzą do destabilizacji genomu mitochondrialnego, a w rezultacie do starzenia się i wielu poważnych chorób u ludzi, rozpoczęło intensywne badania nad mechanizmami naprawy mtDNA.

Nadal jednak procesy naprawcze w mitochondriach nie zostały w pełni poznane i wiele fundamentalnych pytań nadal wymaga odpowiedzi.

Większość uszkodzeń oksydacyjnych w mtDNA jest naprawiana dzięki ścieżce wycięcia zasady (ang. Base Excision Repair, BER), w którą zaangażowanych jest wiele enzymów. Jednak enzym mitochondrialny odpowiedzialny za usuwanie fosforanu deoksyrybozy (dRP) z końca 5' nie został dotychczas opisany. 5'-dRP tworzy się po usunięciu uszkodzonej zasady (tworząc w ten sposób miejsce AP) oraz nacięciu szkieletu cukrowo-fosforanowego DNA.

– Dzięki analizom strukturalnym i enzymatycznym w naszej pracy pokazaliśmy, że ludzka mitochondrialna egzonukleaza EXOG ma bardzo silną aktywność usuwania dRP. W przeciwieństwie do kanonicznych liaz dRP (np. naprawcza polimeraza Pol β w jądrze komórkowym), które usuwają wyłącznie nienaruszone dRP, EXOG jest zdolne do wycięcia różnych miejsc AP:

(1) dRP, (2) deoksyrybonolaktonu dL – utlenionej formy dRP – oraz (3) tetrahydrofuranu THF – syntetycznego analogu dRP. Rozwiązaliśmy strukturę krystaliczną EXOG w kompleksie z DNA zawierającego THF oraz z częściową przerwą nukleotydową – tłumaczą autorzy publikacji. – Otrzymane dane strukturalne wraz z analizami biochemicznymi pozwoliły nam na zaproponowanie mechanizmu aktywności EXOG na substratach DNA zawierających różne uszkodzenia. Pokazaliśmy, że dzięki kontrolowanej 5'-egzonukleolitycznej aktywności EXOG nacina trzecie wiązanie fosfodiesterowe od miejsca AP, co pozwala na usunięcie uszkodzenia w mtDNA niezależnie od jego rodzaju – dodają.

Praca powstała w ramach grantu uzyskanego z programu POŁONEZ2 Narodowego Centrum Nauki, którego dr hab. Michał R. Szymański, prof. UG był kierownikiem.

Link do publikacji:
<https://doi.org/10.1021/jacs.2c10558>

ZGŁOŚ PANEL NA III KONGRES MŁODEJ NAUKI W GDAŃSKU!

Zapraszamy do zgłaszania paneli na III KMN, który odbędzie się w dniach 6–8 lipca 2023 roku na UG. Zgłaszającymi panele mogą być studenci, doktoranci i młodzi naukowcy.

W celu zgłoszenia panelu należy uzupełnić formularz rejestracyjny zawierający podstawowe informacje o zgłaszającym oraz o panelu (tytuł i opis). W przypadku studentów i doktorantów wymagane jest wskazanie opiekuna naukowego panelu (co najmniej ze stopniem doktora). Osoby zgłaszające panel podejmują się weryfikacji i kwalifikacji nadesłanych zgłoszeń, kontaktów z uczest-

nikami w sprawach merytorycznych oraz moderacji panelu.

Tematyka paneli jest otwarta i może oscylować zarówno wokół szerokiego obszaru, jak i wokół szczegółowych tematów. W przypadku przyjęcia panelu do programu konferencji zgłaszający panel może zostać dołączony do komitetu organizacyjnego, a opiekun panelu – do komitetu naukowego.

Koszt udziału w konferencji wynosi 420 zł, natomiast dla moderatorów paneli – 320 zł. W ramach opłaty konferencyjnej zapewniony jest udział we wszystkich punktach

konferencji, wyżywienie (obiady, kolacje, przerwy kawowe) oraz publikacja artykułu w wydawnictwie pokonferencyjnym.

W ramach opłaty konferencyjnej można zgłosić i moderować więcej niż jeden panel oraz wygłosić referaty w prowadzonym przez siebie panelu lub w innych panelach.

Więcej informacji: <https://casid.ug.edu.pl/iii-kongres-mlodej-nauki/>

Piotr Patalas
Centrum Aktywności
Studenckiej i Doktoranckiej

NOWE ŚRODKI NA WSPÓŁPRACĘ UG Z ODESKIM UNIWERSYTETEM NARODOWYM

Blisko 880 tys. zł przekazała nasza uczelnia Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej na działania w ramach współpracy z Odeskim Uniwersytetem Narodowym im. Ilji Miecznikowa. Projekty związane z mobilnością studencką i pracowniczą będą realizowane przez cały rok 2023 z udziałem sojuszu SEA-EU.

Środki zostaną przeznaczone na angażowanie ukraińskich naukowców do wspólnych projektów oraz zapraszanie ich na wydarzenia SEA-EU, m.in. konferencje czy szkolenia. Wykorzystanie tych środków w ramach europejskiego sojuszu oznacza, że mobilność akademicka nie będzie ograniczać się wyłącznie do wschodniej Europy. Opisane w projekcie inicjatywy zakładają współpracę w przestrzeni Polski, Norwegii, Niemiec, Portugalii, Malty, Hiszpanii, Chorwacji i Włoch.

Każdy z dziewięciu członków SEA-EU przygotowuje co najmniej

jeden intensywny kurs odbywający się w danym ośrodku. Zaangażowane uczelnie planują także stworzyć sieć zespołów ds. zrównoważonego rozwoju, dzięki której uniwersytety będą wzajemnie wspierać się w osiąganiu długoterminowych celów wyznaczonych przez *Agendę 2030*. Dodatkowo społeczność Odeskiego Uniwersytetu Narodowego zostanie włączona w bieżące wydarzenia aliansu, takie jak konferencja „Being SEA-EU”, czy szkoły letnie i zimowe.

Współpraca między UG a Uniwersytetem im. I. Miecznikowa rozpoczęła się w latach 90. ubiegłego wieku, kiedy sławiści z obu uczelni pracowali nad kolejnym tomem rocznika naukowego „Слов'янський збірник”. W roku akademickim 2021/2022 władze obu uczelni wzięły udział w pięciu spotkaniach warsztatowych zorganizowanych dzięki programowi „Leadership and Organi-

sation for Teaching at European Universities”.

Wiele wspólnych działań zostało podjętych także po podpisaniu umowy o współpracy w kwietniu 2022 roku. Wśród nich były: udział doktorantki z Odeskiego Uniwersytetu Narodowego w rejsie badawczym SEA-EU na trasie Kilonia–Brest czy zaproszenie piątki naukowców z Odessy na konferencję „Wielkie religie świata w języku i kulturze. Chrześcijaństwo. Judaizm: wspólne dziedzictwo”.

Umowa o współpracy między UG a Narodową Agencją Wymiany Akademickiej jest wynikiem szerszych działań. W inicjatywie NAWA wzięło udział aż 18 polskich uczelni, na współpracę tych szkół wyższych z ukraińskimi uczelniami w ramach europejskich sojuszy przeznaczono prawie 16 mln zł.

Marcel Jakubowski
Zespół Prasowy UG

PRZEDSZKOLE UNIWERSYTECKIE TAŃSZE O WYSOKOŚĆ CZESNEGO

Od stycznia 2023 roku Przedszkole Uniwersyteckie mieszczące się na terenie uczelni, przy ul. Polanki 66, zgodnie z obietnicą złożoną podczas kampanii wyborczej przez rektora UG, **prof. dr. hab. Piotra Stepnowskiego**, staje się przedszkolem publicznym. Oznacza to zniesienie czesnego, które do tej pory wynosiło 600 zł miesięcznie. Placówka nadal będzie kameralna – liczba miejsc nie ulegnie zmianie, a wiosną do przedszkola przyjętych zostanie 30 dzieci.

Przedszkole Uniwersyteckie rozpoczęło działalność 1 września 2019

roku jako niepubliczna placówka oświaty, przeznaczona przede wszystkim dla dzieci pracowników, doktorantów i studentów UG. Od dnia 1 września 2022 roku organem prowadzącym placówkę jest Fundacja „Pozytywne Inicjatywy”.

Jak mówi **dr Piotr Szelaąg**, wiceprezes Zarządu Fundacji „Pozytywne Inicjatywy”, rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola będą musieli liczyć się jedynie z kosztem żywienia oraz opłatą za korzystanie z wychowania przedszkolnego w czasie prze-

kraczącym ustalony czas bezpłatnego nauczania i opieki.

Oferta edukacyjna nie ulegnie zmianie, a w pracy wychowawczej i dydaktycznej będą tu stosowane elementy koncepcji pedagogicznej Reggio Emilia, według której zadaniem nauczyciela jest przede wszystkim towarzyszenie dziecku w procesie samodzielnego dochodzenia do wiedzy i w poszukiwaniu nowych rozwiązań różnych problemów.

Elżbieta Michalak-Witkowska
Zespół Prasowy UG

WYKŁADY KASZUBOLOGICZNE – PODSUMOWANIE CYKLU

Wraz z końcem roku 2022 zakończył się cykl 10 interdyscyplinarnych kaszubologicznych wykładów online, zorganizowanych na Wydziale Filologicznym UG, pt. „Zrozumieć Kaszuby. W kręgu podstawowych zagadnień naukowych i społecznych”. Wykłady te przybliżyły słuchaczom historię i kulturę kaszubską.

Cykl został zrealizowany w ramach oferty wykładów międzyuczelnianych dla studentów Uniwersytetu Gdańskiego i Politechniki Gdańskiej. Koordynatorką projektu była **dr Justyna Pomierska**, przewodniczącą rady programowej kierunku etnofilologia kaszubska.

W projekcie wzięli udział: **dr hab. Miłostawa Borzyszkowska-Szewczyk**, **prof. UG** (Wydział Filo-

logiczny UG), **dr Sylwia Bykowska** (Instytut Historii PAN w Gdańsku), **prof. dr hab. Marek Cybulski** (Wydział Filologiczny UG), **dr hab. Witosława Frankowska** (Akademia Muzyczna w Gdańsku), **prof. dr hab. Igor Hałagida** (Wydział Historyczny UG), **prof. dr hab. Daniel Kalinowski** (Akademia Pomorska w Słupsku), **dr Piotr Kurpiewski** (Wydział Filologiczny UG), **prof. dr hab. Cezary Obracht-Prondzyński** (Wydział Nauk Społecznych UG), **dr Magdalena Sacha** (Wydział Filologiczny UG), **dr hab. Danuta Stanulewicz**, **prof. UG** (Wydział Filologiczny UG).

Większość wykładów nagrano w studiu nagrań Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku (współpraca: **Lucyna Radziwińska**, starszy specjalista

ds. języka kaszubskiego w PCEN). Trzy nagrania powstały w Centrum Produkcji Filmowej i Dokumentalnej UG. Każde nagranie umieszczane było w serwisie YouTube kilka dni przed dyskusją z udziałem prelegenta (MS Teams).

Cykl finansowany był w ramach zadania „Etnofilologia kaszubska” ze środków MSWiA.

Partnerami wydarzenia byli: Instytut Kaszubski, Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku i Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.

Wykłady dostępne są na stronie:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLb1lqNzRge3Xz7WKQrdUNBzkm9YXcABPO>

oprac. MNG/ZP

AKTUALNOŚCI Z BIURA PROJEKTÓW ROZWOJOWYCH

W ostatnim czasie Uniwersytet Gdański uzyskał:

- dofinansowanie drugiej części projektu „Wspieranie procesów konsolidacji uczelni” (FarU II) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Kierownikiem projektu po stronie UG jest **prof. dr hab. inż. Adriana Zaleska-Medynska** z Wydziału Chemii. Projekt dotyczy dalszych działań związanych z konsolidacją trzech uczelni (Politechniki Gdańskiej, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Uniwersytetu Gdańskiego) w zakresie m.in.: działalności naukowej, współpracy z otoczeniem gospodarczym, implementacji systemu bibliotecznego nowej generacji, wdrożenia jednolitego systemu raportowania danych, integracji usług udostępniania i zarządzania zbiorami bibliotecznymi;

- dofinansowanie projektu „Wzorcowa metoda oceny inwestycji drogowej na etapie STEŚ uwzględniająca zasady zrównoważonego rozwoju w całym cyklu życia drogi” („A model method of road investment assessment at the STEŚ stage, taking into account the principles of sustainable development throughout the road's life cycle” – RIDII_2C) w ramach programu Rozwój Innowacji Drogowych (RID). Kierownikiem projektu po stronie UG jest **dr hab. Dariusz Tłoczyński**, **prof. UG** z Wydziału Ekonomicznego. Głównymi założeniami projektu są identyfikacja i klasyfikacja czynników wpływających na ocenę i wybór wariantów projektowych infrastruktury drogowej oraz budowa modeli matematycznych do szacowania miar społecznych, środowiskowych, techniczno-

-funkcjonalnych i ekonomicznych oceny wariantów projektowych;

- dofinansowanie projektu „Public Transport Infrastructure in Central Europe – facilitate transitioning to circular economy” (CE4CE) w ramach programu Interreg Europa Środkowa 2021–2027. Kierownikiem projektu po stronie UG jest **dr hab. Marcin Wołek**, **prof. UG** z Wydziału Ekonomicznego. Projekt CE4CE ma na celu promocję wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w odniesieniu do infrastruktury transportu publicznego m.in. poprzez wsparcie nowych rozwiązań i systemów, maksymalizację ponownego wykorzystania i recyklingu elementów infrastruktury tak, aby ograniczyć negatywny wpływ transportu na środowisko.

AKTUALNOŚCI Z BIURA PROJEKTÓW NAUKOWYCH

NCN OGŁOSIŁO WYNIKI KONKURSÓW OPUS 23, PRELUDIUM 21 I POLONEZ BIS 2

6 grudnia 2022 roku Narodowe Centrum Nauki ogłosiło listę laureatów konkursów OPUS, PRELUDIUM 21 i POLONEZ BIS 2. W rozstrzygniętych konkursach złożono

łącznie 4299 wniosków, których wartość opiewała na ponad 3 mld zł. Ostatecznie do finansowania zakwalifikowano 576 projektów. Liczbowy wskaźnik sukcesu wyniósł 13,4%.

Blisko 14 mln zł otrzymają z Narodowego Centrum Nauki naukowcy Uniwersytetu Gdańskiego, którzy

będą realizować łącznie 16 projektów. Cztery z nich będą prowadzone w konsorcjach naukowych wraz z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym, Politechniką Wrocławską, Akademią Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie oraz Instytutem Oceanologii Polskiej Akademii Nauk.

LISTA LAUREATÓW UG W KONKURSACH NCN

Program	Wnioskodawca	Kierownik projektu	Wydział	Tytuł projektu	Budżet całkowity w zł	Budżet dla UG w zł
OPUS 23	Konsorcjum (UG jako lider)	Sylvia Rodziewicz-Motowidło	WCh	Bionanocząsteczki z molekularnym celownikiem jako broń wobec raka piersi	2 396 080,00	1 118 740,00
OPUS 23	Konsorcjum (UG jako partner)	Magda Caban	WCh	Opracowanie nowych procesów wytwarzania oraz sterylizacji funkcjonalnych napojów roślinnych z zastosowaniem technologii zimnej plazmy atmosferycznej	1 845 860,00	597 190,00
OPUS 23	Jednostka naukowa	Paweł Mazierski	WCh	Projektowanie i synteza wieloskładnikowych heterostruktur na bazie szkieletów metaloorganicznych do wydajnej i selektywnej fotokonwersji CO ₂ w użyteczne paliwa i związki chemiczne	1 871 700,00	1 871 700,00
OPUS 23	Jednostka naukowa	Magdalena Bełdowska	WOiG	Producenci pierwotni jako kluczowy nośnik historycznej i współczesnej rtęci w estuaryjnej sieci troficznej	1 999 860,00	1 999 860,00
OPUS 23	Konsorcjum (UG jako lider)	Katarzyna Łukawska-Matuszewska	WOiG	Wpływ procesów biogeochemicznych w osadach beztlenowych na morski system kwasozasadowy na przykładzie Bałtyku	1 199 882,00	839 982,00
OPUS 23	Jednostka naukowa	Mirosław Kruk	WH	Najstarsze ikony (XV–XVI w.) ze zbiorów Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej na tle porównawczym	875 120,00	875 120,00
OPUS 23	Konsorcjum (UG jako lider)	Hanna Mazur-Marzec	WOiG	Metabolity Nostoc edaphicum CCNP1411 i Pseudanabaena galeata CCNP1313 jako związki wyjściowe do opracowania nowych leków antynowotworowych (CYANOCRAB)	3 388 613,00	2 672 900,00
POLONEZ BIS 2	Osoba fizyczna	Celina Sikorska	WCh	Superalkalina jako elementy do projektowania unikatowych materiałów oraz katalizatorów procesu przekształcenia azotu w amoniak	859 138,00	859 138,00
POLONEZ BIS 2	Osoba fizyczna	Kabiruddin Khan	WCh	NanoSens: W kierunku opartego na wielu dowodach podejścia do oceny ryzyka chemicznego stwarzanego przez różne grupy nanocząstek i zawansowane materiały	677 868,00	677 868,00
POLONEZ BIS 2	Jednostka naukowa	Grzegorz Grabe	MWB	Dynamika i ewolucja specyficzności kompleksów toksyna-antytoksyna	1 130 821,00	1 130 821,00

PRELUDIUM 21	Osoba fizyczna	Natalia Majewska	WMFiI	Analiza mechanizmu wygaszania luminescencji w tlenkach aktywowanych jonami Cr ³⁺ z wykorzystaniem pomiarów temperaturowej zależności fotoprzewodnictwa	70 000,00	70 000,00
PRELUDIUM 21	Jednostka naukowa	Paulina Anikiej-Wiczenbach	WNS	Interdyscyplinarna i holistyczna analiza funkcjonowania rodzin z dzieckiem z rzadką chorobą genetyczną	189 500,00	189 500,00
PRELUDIUM 21	Jednostka naukowa	Katarzyna Jakubczak-Fopke	WPiA	Chemiczna i chirurgiczna kastracja przestępców seksualnych – skuteczna kara, środek leczniczy czy dehumanizująca tortura? Analiza porównawcza modeli amerykańskich i europejskich	158 600,00	158 600,00
PRELUDIUM 21	Jednostka naukowa	Dawid Marko	WPiA	Bezpośredni skutek dyrektywy UE w procesie karnym – między efektywnością unijnych gwarancji procesowych a autonomią proceduralną państwa członkowskiego	100 869,00	100 869,00
PRELUDIUM 21	Jednostka naukowa	Weronika Babińska	MWB	Czy mikrobiom gleby uprawnej wpływa na rozwój chorób czarnej nóżki i mokrej zgnilizny wywołanych przez bakterie pektynolityczne z rodzaju <i>Dickeya</i> i <i>Pectobacterium</i> ?	209 960,00	209 960,00
PRELUDIUM 21	Osoba fizyczna	Katarzyna Dziubek	ICCVS	Analiza wewnątrzkomórkowej ścieżki sygnalizacyjnej PD-1 w kostniakomięsaku z użyciem medycyny porównawczej. Czy pies jest kluczem do następnej generacji leków na kostniakomięsaka?	210 000,00	210 000,00

NAUKOWCY Z UG LAUREATAMI KONKURSU NA GRANTY INTERWENCYJNE NAWA

23 grudnia 2022 roku zostały udostępnione decyzje informujące o przyznaniu środków finansowych na realizację dwóch projektów w ramach programu Granty Interwencyjne NAWA. Laureatami z UG zostali:

- prof. dr hab. Przemysław Gębal z Wydziału Filologicznego.** Otrzymał on środki na realizację projektu pt.: „Mapowanie nowych agentów i tendencji w nauczaniu języka polskiego jako obcego wśród ukraińskich imigrantów w Polsce”, który prowadzony będzie we współpracy z Wołyńskim Uniwersytetem

Narodowym im. Łesi Ukrainki (finansowanie w wysokości 222 800,00 zł),

- dr hab. Małgorzata Pilot, prof. UG z Wydziału Biologii.** Otrzymała ona środki na realizację projektu pt.: „Psy wojny: dobór naturalny u psów domowych podczas wojny”, który prowadzony będzie we współpracy z Lwowskim Uniwersytetem Narodowym im. Iwana Franki (finansowanie w wysokości 300 000,00 zł).

Program Granty Interwencyjne NAWA wspiera współpracę międzynarodową zespołów badawczych lub mobilność międzynarodową naukowców wynikającą z reakcji na nagłe, ważne, nieprzewidziane zjawiska społeczne, cywilizacyjne

i przyrodnicze o konsekwencjach globalnych lub istotnych regionalnie. Wnioski składane w programie obejmują działania badawcze, których realizacja, ze względu na konieczność szybkiego reagowania, nie jest możliwa w drodze ubiegania się o inne istniejące mechanizmy finansowania, a ubieganie się o standardowe źródła finansowania mogłoby doprowadzić do utraty unikalnej szansy na rozwiązanie ważnego problemu. Ponadto kluczowym elementem projektu jest współpraca międzynarodowa grupy projektowej lub międzynarodowa mobilność naukowców skoncentrowana na realizacji celów naukowych projektu. Projekty w ramach programu mogą trwać od 3 do 12 miesięcy.

STUDENCI GERMANISTYKI PRZETŁUMACZYLI KOLEJNĄ PIOSENKĘ ŚWIĄTECZNĄ

W ubiegłych latach publikowaliśmy na łamach naszego czasopisma tłumaczenia pieśni i piosenek bożonarodzeniowych dokonane przez członków Koła Naukowego Studentów Germanistyki UG „Translator”.

Tym razem prezentujemy utwór *Jest taki dzień*, który w 2022 roku przełożyli na język niemiecki studenci z grupy translatorycznej III roku germanistyki UG w ramach działalności wspomnianego koła

naukowego, pod kierunkiem opiekuna koła, **dr Ewy Wojaczek**. Wykorzystanie tekstu dozwolone jest wyłącznie do celów naukowych i dydaktycznych.

Es gibt einen Tag

Es gibt einen Tag,
Einen schönen, aber kalten,
Ein'n üblichen Tag,
An dem Menschen nicht mehr streiten.
Es gibt einen Tag,
Wenn wir wieder freundlich sind.
Und diesen Tag
kennt sogar jedes Kind.

Menschen – Engeln, Engel – Menschen
Alle – allen Bestes wünschen.
Meere – Bergen, Berge – Meeren
Hauch des Windes – Schneeflocken

Es gibt einen Tag,
Nur einen im Jahre.
Ein'n üblichen Tag,
Ein wunderbares Wahre.
Es gibt einen Tag,
An dem alle sich versöhnen.
Echt schönen Tag,
Nach dem alle sich sehnen.

Menschen – Engeln, Engel – Menschen
Alle – allen Bestes wünschen.
Und wenn alle schon einschlafen,
Riecht die Nacht nach Fichtennadeln.

Jest taki dzień

Jest taki dzień,
bardzo ciepły, choć grudniowy.
Dzień, zwykły dzień,
w którym gasną wszelkie spory.
Jest taki dzień,
w którym radość wita wszystkich.
Dzień, który już
każdy z nas zna od kołyski.

Niebo – ziemi, niebu – ziemia,
Wszyscy – wszystkim ślą życzenia.
Drzewa – ptakom, ptaki – drzewom,
Tchnienie wiatru – płatkom śniegu.

Jest taki dzień,
tylko jeden raz do roku.
Dzień, zwykły dzień,
który liczy się od zmroku.
Jest taki dzień,
gdy jesteśmy wszyscy razem.
Dzień, piękny dzień,
dziś nam rok go składa w darze.

Niebo – ziemi, niebu – ziemia,
Wszyscy – wszystkim ślą życzenia.
A gdy wszyscy usną wreszcie,
Noc igliwia zapach niesie.

Tekst: Krzysztof Dzikowski
Muzyka: Seweryn Krajewski

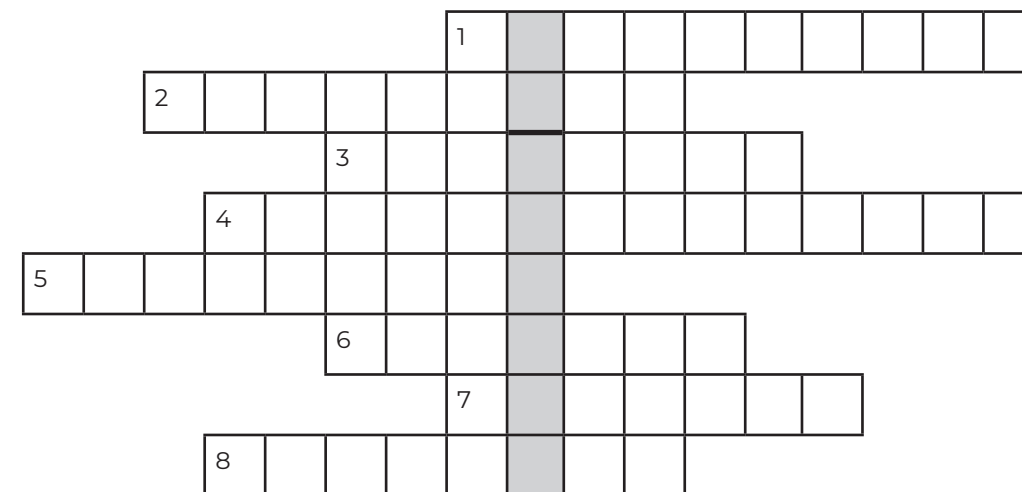
KRZYŻÓWKA UNIWERSYTECKA Z NAGRODAMI

Rozwiązania haseł krzyżówki znajdziecie Państwo w niniejszym numerze „Gazety Uniwersyteckiej”. Do wygrania są nagrody **w postaci kalendarzy książkowych**.

Aby wziąć udział w losowaniu nagród, należy wysłać maila z **prawidłowo rozwiązanymi wszystkimi hasłami wraz z HASŁEM GŁÓWNYM**. Należy też podać swoje imię i nazwisko oraz adres e-mail. Wysłanie maila będzie oznaczało wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych na zasadach określonych na stronie internetowej „Gazety Uniwersyteckiej”, w zakładce Konkursy dla Czytelników (<https://gazeta.ug.edu.pl/konkursy/>).

Termin nadsyłania rozwiązań: do 15 lutego 2023 roku

Adres e-maila, na który należy wysłać rozwiązania: gazeta@ug.edu.pl

POZIOMO:

1. Autorka książki *Samotny jak Szwed?*
2. Jedna z łacińskich nazw kota domowego
3. Schronisko dla zwierząt, na rzecz którego zorganizowano zbiórkę na Wydziale Oceanografii i Geografii UG
4. Sebastian Barczak i Bartosz Chojnacki
5. Miasto, które odwiedzili uczestnicy XX Jubileuszowej Konferencji Naukowej z cyklu „Zarządzanie Wartością”
6. Koło naukowe, którego opiekunem jest dr Aleksandra Wierucka
7. Niejeden w czasie sesji
8. Grupa teatralna z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, goszcząca na UG w listopadzie ub.r.

HASŁO GŁÓWNE ułoży się pionowo z liter z pól wyróżnionych szarym kolorem.